

ז' שבט תשס"ט
01 פברואר 2009

סיכום חודשי של מזג אויר – ינואר 2009

כללי

ינואר היה חם מהממוצע, וכמויות הגשם היו קטנות מהממוצע במידה ניכרת בכל הארץ. זהו אחד מחודשי ינואר היבשים ביותר ב-60 השנים האחרונות, ובתחנות רבות זהו אחד מ-2-3 היבשים בתקופה זו (ביחד עם 1955 ו-1963). ינואר 2009 הוא פחות קיצוני בצפון מערב הארץ (חיפה והגליל המערבי) ובאזור עמק החולה. במהלך החודש היו מעט אירועי גשם ורק בסוף החודש היתה מערכת גשם משמעותית יותר שבלטה בעיקר בצפון הארץ.

חודש ינואר מצטרף לחודשים נובמבר ודצמבר שגם בהם כמויות הגשם היו קטנות מהממוצע, כך שכמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה קטנות מהממוצע לתקופה המקבילה במידה ניכרת. יחד עם זאת יש לציין שכבר היו בעבר עונות גשם בהן כמויות הגשם המצטברות בסוף ינואר היו דומות לעונה הנוכחית או קטנות יותר (3-8 עונות כאלה, בתלות באזור כפי שמפורט בהמשך).

גשם בינואר

בחלקים גדולים מצפון הארץ (הגליל המרכזי והמזרחי, רמת הגולן, עמק החולה ומישור החוף הצפוני) ירדו בינואר 40-60 מ"מ שהם כ-30%-50% מהממוצע לחודש. כמויות גדולות יותר ירדו בצפון מערב הארץ (חיפה והגליל המערבי) שם נמדדו 70-100 מ"מ (50%-60% מהממוצע לחודש).

ככל שמדרימים כמויות גשם קטנות יותר – בעמק יזרעאל ירדו 20-40 מ"מ שהם 30%-35% מהממוצע לחודש. במישור החוף המרכזי ובהרי המרכז ירדו 15-25 מ"מ (10%-20% מהממוצע לחודש), במישור החוף הדרומי ירדו 5-15 מ"מ, ובצפון הנגב כמעט ולא ירד גשם. נתוני הגשם בינואר ביחס לממוצע הרב שנתי במספר תחנות מוצגים בטבלה 1.

השוואה לעבר של כמויות הגשם בחודש ינואר

מהשוואה של כמויות הגשם שירדו בינואר 2009 לכמויות הגשם שירדו בחודשי ינואר ב-60 השנים האחרונות עולה כי בחלקים גדולים בארץ (פרט לצפון מערב וצפון מזרח הארץ) זהו אחד מ-2-3 חודשי ינואר היבשים ביותר ובחלק מהתחנות היבש ביותר. באזור הגליל המרכזי, עמק יזרעאל והכנרת רק ינואר 1955 היה יבש יותר. במישור החוף המרכזי והדרומי ובהרי המרכז זהו ינואר היבש ביותר בחלק מהתחנות ובאחרות רק ינואר 1955 ו/או ינואר 1963 היו דומים או יבשים יותר. גם בדרום הארץ זהו אחד מחודשי ינואר היבשים ביותר ומשתווים לו חודשי ינואר ב-1963 וב-1985 או ב-1995.

מדינת ישראל
משרד התחבורה
השירות המטאורולוגי

תמונת המצב פחות קיצונית בצפון מערב הארץ ובעמק החולה. בצפון מערב הארץ היו עוד כ-10 חודשי ינואר דומים או יבשים יותר ובאזור עמק החולה עוד כ-4-6. בטבלה 2 ניתן לראות מספר דוגמאות לכמויות הגשם הקיצוניות ביותר בינואר במספר תחנות – בכל תחנה מוצגים הנתונים בסדר עולה של כמויות גשם מהנמוך ביותר ועד 2009 ועוד שנתיים גשומות יותר, ובהמשך מוצגים שלושת חודשי ינואר הגשומים ביותר.

טבלה 1: כמויות הגשם בינואר 2009 ביחס לממוצע הרב שנתי*

תחנה	כמות הגשם (מ"מ) בינואר 2009	ממוצע רב שנתי בינואר	אחוז מהממוצע
חיפה (נמל)	81	133	61%
עין החורש	24	144	17%
כפר הס	21	147	14%
תל אביב (קרית שאול)	14	134	10%
בית דגן	20	139	14%
חפץ חיים	17	130	13%
נגבה	4	123	3%
אילון (גליל מערבי)	102	183	56%
גמלא	36	120	30%
כפר גלעדי	61	182	34%
הר כנען	55	174	32%
מצפה חרשים	107	230	47%
דיר חנא	40	136	29%
מרחביה	26	110	24%
כפר בלום	47	122	39%
איילת השחר	46	119	39%
צמח	10	93	11%
שדה אליהו	12	67	18%
ירושלים	22	134	16%
בית ג'ימל	23	132	16%
ראש צורים	18	132	14%
באר שבע	1	50	2%
שדה בוקר	1	23	4%
סדום	0	11	0%
אילת	0	5	0%

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1961-1990 למעט מצפה חרשים הפועלת מאז 1983 וגמלא הפועלת מאז 1991 שממוצעה מותאמים לשנים 1961-1990

פאמוס פארט, אבנר פורשמן, ת.ד. 25 בית דגן, 50250. www.ims.gov.il
פקס. 03-9682107/162. 03-9604063
E-mail: pamos@ims.gov.il

כפר בלום	
18	1955
37	1975
41	1989
41	1979
48	2009
58	1951
58	1964
279	1974
293	1981
321	1969
ירושלים	
14	1963
18	1995
23	2009
29	1955
35	1960
258	1968
274	1983
416	1974
באר שבע	
1	1963
1	1995
1	2009
1	1985
4	1953
7	1978
96	1992
152	1974
186	1965

אילון	
54	1955
70	1975
79	1989
82	1995
86	1979
89	2001
90	1982
99	1972
101	2009
104	1961
111	1964
419	2000
488	1981
516	1969
כפר גלעדי	
38	1955
60	1989
61	2009
68	1975
79	1990
359	2000
431	1968
480	1969
הר כנען	
18	1955
54	2009
66	1985
72	1989
385	1981
397	2004
476	1969

חיפה (נמל)	
6	1955
20	1995
36	1982
47	1985
69	1976
74	1987
77	1989
79	1986
80	1990
81	2009
83	1972
84	1975
301	1974
356	2000
382	1969
תל אביב (קרית שאול)	
14	2009
29	1955
45	1985
310	1996
417	1974
467	2000
חפץ חיים	
10	1955
13	1963
16	2009
37	1966
43	1995
223	1965
278	2000
470	1974

www.ims.gov.il 50250, בית דין, ת.ד. 25
E-mail: pamos@ims.gov.il 03-9604063 פקס. 03-9682107/162 טל.

גשם מצטבר מתחילת העונה עד סוף ינואר

המגמה של מיעוט הגשמים שהיתה בדצמבר נמשכה ואף התגברה בינואר, כך שחלה ירידה נוספת במאזן הגשמים, ובכל אזורי הארץ כמות הגשם המצטברת מתחילת העונה קטנה מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה.

בצפון הארץ כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה מגיעות ל-50%-70% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה, ובמספר מקומות בצפון הארץ כמויות הגשם מתחילת העונה עד סוף ינואר קטנות מ-50% מהממוצע.

במישור החוף המרכזי כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה מגיעות ל-50%-60% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. במישור החוף הדרומי, בהרי המרכז ובצפון הנגב מגיעות כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה ל-30%-40% מהממוצע.

השוואה לעבר של כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה

מהשוואה לעבר של כמויות הגשם המצטברות מתחילת עונת הגשמים ועד סוף ינואר עולה כי ברוב אזורי הארץ היו ב-60 השנים האחרונות מספר עונות גשם עם כמויות מצטברות דומות או קטנות יותר אם כי במספר מקומות בצפון מזרח הארץ זוהי אחת העונות הקיצוניות.

בגליל המרכזי והמערבי היו עוד כ-7-12 שנים בהן כמות הגשם המצטברת מתחילת העונה היו דומות או קטנות יותר ובהן 1950/51, 1960/61, 1972/73, 1978/79, 1981/82, 1998/99. במישור החוף המרכזי והדרומי, ובצפון הנגב היו עוד כ-5-10 שנים עם כמות מצטברת קטנה או גדולה יותר ובהן, בנוסף לחלק מהעונות שצוינו, גם 1959/60, 1962/63 ו-1984/85. בהרי המרכז היו עוד 3-4 שנים בלבד בהן כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה היו דומות או קטנות יותר. בתחנות בצפון מזרח הארץ תמונת המצב בעונה הנוכחית היא קיצונית יותר ורק בעונה אחת (1950/51) היה המצב דומה.

טבלה 3: כמויות הגשם המצטברת מתחילת העונה עד סוף ינואר 2009 ביחס לממוצע הרב שנתי*

ממוצע רב שנתי לעונה כולה	אחוז מהממוצע לתקופה המקבילה	ממוצע* רב שנתי מתחילת העונה עד סוף ינואר	כמות הגשם (מ"מ) מתחילת העונה עד 31/1/09	
541	68%	380	259	חיפה (נמל)
580	62%	406	252	עין החורש
611	57%	422	241	כפר הס
566	57%	389	222	תל אביב (קרית שאול)
552	57%	380	217	בית דגן
528	33%	360	119	חפץ חיים
478	48%	320	154	נגבה
793	73%	505	369	אילון (גליל מערבי)
601	72%	330	238	גמלא
810	45%	467	210	כפר גלעדי
712	61%	436	266	הר כנען
960	73%	589	430	מצפה חרשים
616	52%	373	194	דיר חנא
452	66%	282	188	מרחביה
524	47%	313	147	כפר בלום
487	62%	295	183	איילת השחר
408	52%	248	129	צמח
292	61%	180	110	שדה אליהו
554	36%	319	115	ירושלים
516	46%	331	152	בית ג'ימל
549	38%	321	122	ראש צורים
206	44%	122	54	באר שבע
97	17%	58	10	שדה בוקר
48		27	23	סדום
31		18	2	אילת

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1961-1990 למעט מצפה חרשים הפועלת מאז 1983 וגמלא הפועלת מאז 1991 שממוצעתה מותאמים לשנים 1961-1990

טבלה 4: כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה עד סוף ינואר 1949-2009* (בסדר עולה מהנמוך ביותר) במספר תחנות

כפר בלום		אילון		חיפה (נמל)	
142	1950/51	255	1990/91	140	1981/82
147	2008/09	256	1981/82	158	1993/94
152	1998/99	270	1978/79	209	1990/91
161	1981/82	271	1972/73	213	1960/61
		316	1950/51	221	1956/57
ירושלים		318	1960/61	238	1998/99
70	1959/60	318	1954/55	238	1996/97
95	1950/51	327	1983/84	245	2008/09
96	1962/63	338	1993/94	251	1972/73
105	1998/99	338	1996/97	253	1958/59
116	2008/09	340	200/01		
133	1958/59	353	1970/71	תל אביב (קרית שאול)	
136	1952/53	369	1998/99	156	1984/85
		370	2008/09	178	1998/99
באר שבע		373	1971/72	190	1950/51
3	1962/63	378	1985/86	217	1975/76
18	1958/59			221	2008/09
18	1952/53	כפר גלעדי		223	1985/86
21	1998/99	210	2008/09	223	1983/84
42	1950/51	253	1950/51		
43	1981/82	266	1954/55	חפץ חיים	
47	1959/60			86	1959/60
49	1984/85	הר כנען		110	1979/80
51	2005/06	203	1981/82	117	1963/64
54	2008/09	233	1972/73	119	2008/09
71	1974/75	240	1990/91	119	1962/63
75	1969/70	247	1998/99	130	1952/53
		250	1970/71		
		252	1950/51		
		263	1960/61		
		266	2008/09		
		268	1996/97		
		271	1978/79		

* ההתייחסות היא לשנים 1949-2009 או מתחילת פעילות התחנה (אם החלה לפעול לאחר 1949)

פרקי הגשם

- בינואר היו מספר פרקי גשם וברובם כמויות הגשם היו קטנות.
1. ב-4 בחודש ירדו 2-7 מ"מ באזור מישור החוף המרכזי-צפוני בלבד.
 2. ב-7-8 בחודש ירדו בצפון הארץ ובמרכזה מספר מילימטרים, אולם במספר תחנות בגליל המערבי והמרכזי יררו למעלה מ-20 מ"מ, רובם בתוך כחצי שעה ב-7 בחודש בצהריים.
 3. ב-10-11 בחודש ירדו בצפון הארץ ובמרכזה 5-10 מ"מ.
 4. ב-17-18 בחודש ירדו בצפון הארץ ובמרכזה 5-15 מ"מ.
 5. ב-24 בחודש ירדו מספר מילימטרים בצפון הארץ.
 6. פרק הגשם העיקרי החל ב-31 בחודש ונמשך גם לתוך חודש פברואר. ב-31 בחודש ירדו בצפון הארץ 30-60 מ"מ ובמרכז הארץ 5-15 מ"מ.

טמפרטורות

הטמפרטורות בינואר היו גבוהות מהממוצע (1981-2000) בשעות היום ב-1.5-2.0 מ"צ, ובשעות הלילה ב-1.0-1.5 מ"צ. ינואר 2009 היה חם יותר גם בהשוואה לממוצעי 10 השנים האחרונות, אך בשיעור קטן יותר.

בתחילת ינואר (4-1) שררו טמפרטורות נמוכות בכל הארץ ובהרי הצפון אף נמדדו טמפרטורות מינימום נמוכות מ-0 מ"צ. בהמשך חלה התחממות והטמפרטורות ב-5-13 בחודש היו קרובות מהממוצע או גבוהות ממנו.

ב-14 חלה התחממות נוספת ועד סוף החודש שררו טמפרטורות גבוהות מהממוצע בשיעור של כ-3-4 מ"צ. יש לציין את ה-14-16 בחודש אז נמדדו במישור החוף, בשפלה ובנגב 23-24 מ"צ, אם כי בשעות הלילה היו טמפרטורות נמוכות. ב-22-23 בחודש וכן ב-28 בו נמדדו טמפרטורות של 24-26 מ"צ באזורים הללו.

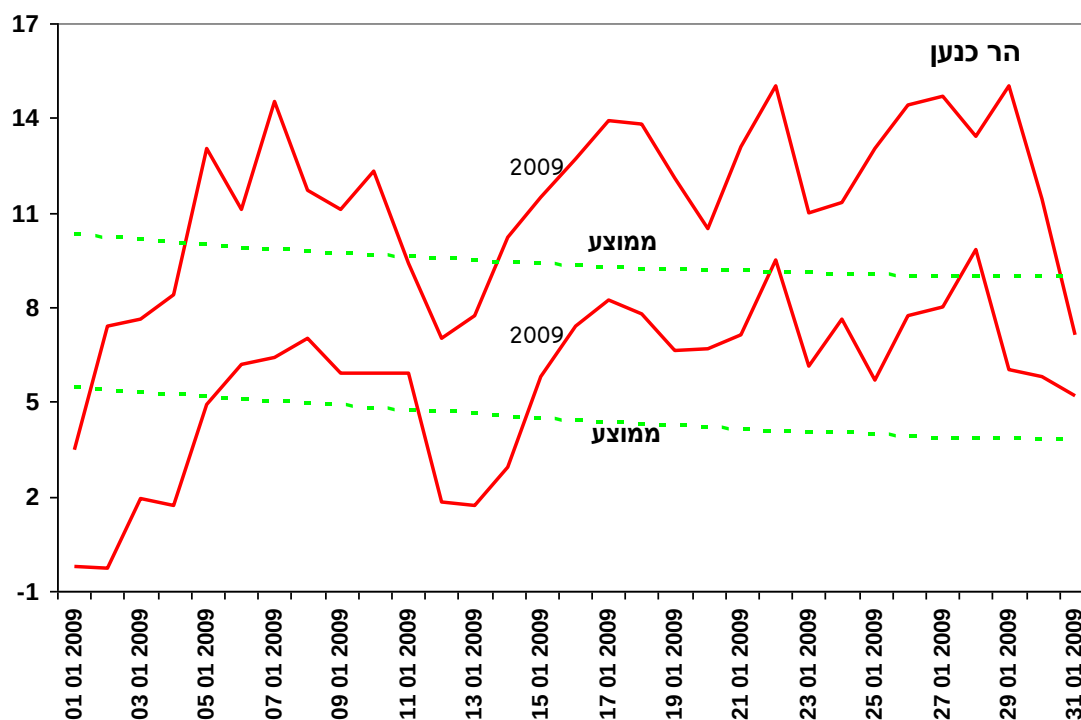
הטמפרטורת בינואר 2009 בהשוואה לממוצעים

ממוצע 2008-1999		ממוצע 2000-1981		ינואר 2009		
מינימום	מקסימום	מינימום	מקסימום	מינימום	מקסימום	
7.6	18.0	7.2	17.8	7.9	19.7	בית דגן
4.6	10.1	4.5	9.4	5.6	11.3	הר כנען
6.7	12.5	6.4	11.8	7.6	14.2	ירושלים
7.0	17.6	6.6	16.9	8.0	20.2	באר שבע
10.4	21.1	9.6	20.8	10.1	22.7	אילת

הטמפרטורת הקיצונית בינואר 2009 בהשוואה לעבר

שנות פעילות התחנה	ערכים קיצוניים מתחילת המדידות				ינואר 2009				
	מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		
	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	
2009-1962	21/1/64	-2.0	7/1/71	32.2	14/1/09	2.3	22/1/09	24.7	בית דגן
2009-1939	27/1/50	-6.0	1/1/00	21.7	2/1/09	-0.3	22/1/09	15.0	הר כנען
2009-1950	27/1/50	-3.4	15/1/60	26.6	2/1/09	2.5	28/1/09	20.8	ירושלים
2009-1957	5/1/89	-1.5	15/1/60	31.5	2/1/09	2.7	28/1/09	26.6	באר שבע
2009-1949	24/1/57	1.2	4/1/71	32.2	4/1/09	4.8	28/1/09	26.7	אילת

טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בתחנות שונות בינואר 2009 לעומת הממוצע הרב שנתי

פאמוס פארט, אבנר פארשפן, ת.ד. 25 בית דגן, 50250. www.ims.gov.il
 E-mail: pamos@ims.gov.il פקס. 03-9604063 טל. 03-9682107/162

